

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	26. 11. 2024.	GOD.
1 KLASIFIKACIONI BROJ:	26-1/24-5	
VEZA:		
EPA:	415 XXVIII	
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

Br: 10-607/24-6079/4

22. novembar 2024. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. novembra 2024. godine, donijela je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIZNAVANJU INOSTRANIH OBRAZOVNIH ISPRAVA I IZJEDNAČAVANJU KVALIFIKACIJA**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su prof. dr ANĐELA JAKŠIĆ - STOJANOVIĆ, ministarka prosvjete, nauke i inovacija i DRAGANA BABOVIĆ, državna sekretarka u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIZNAVANJU INOSTRANIH
OBRAZOVNIH ISPRAVA I IZJEDNAČAVANJU KVALIFIKACIJA**

Član 1

U Zakonu o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG“, br. 57/11 i 42/16) u članu 4 stav 1 riječ „značajna“ zamjenjuje se riječju „suštinska“.

Član 2

Član 5 mijenja se i glasi:

„Pravo na priznavanje isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije ima crnogorski državljanin, kao i državljanin druge države, lice bez državljanstva, azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom i stranac koji traži međunarodnu zaštitu.“

Član 3

U članu 7 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Zakonitost rješenja o priznavanju isprave, odnosno izjednačavanju kvalifikacije može se ispitivati u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.“

Član 4

Član 8 mijenja se i glasi:

„Inostrana obrazovna isprava je diploma, zajednička diploma, dvojna diploma, uvjerenje, svjedočanstvo, đačka knjižica ili druga isprava izdata od strane nadležnog organa druge države, kojom se potvrđuje uspješno završen obrazovni, odnosno studijski program ili dio obrazovnog, odnosno studijskog programa.

Inostranom obrazovnom ispravom smatra se i isprava koju je izdala strana osnovna ili srednja škola koja izvodi obrazovni program u Crnoj Gori, a kojom se potvrđuje uspješno završen obrazovni program ili dio obrazovnog programa.

Zajednička i dvojna diploma su diplome koje se stiču u skladu sa posebnim zakonom.“

Član 5

Naziv člana i član 9 mijenjaju se i glase:

„**Primjena zakona**

Član 9

U postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak koje se odnose na skraćeni postupak, osim u slučaju donošenja rješenja koje nije doneseno u korist stranke.“

Član 6

Poslije člana 9 dodaje se novi član koji glasi:

„**Troškovi**

Član 9a

Naknada za troškove nastale u postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije utvrđuje se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju administrativne takse.

U postupku izjednačavanja kvalifikacije škola, ustanova, odnosno nadležno stručno tijelo može da obrazuje komisiju.

Troškove rada komisije iz stava 2 ovog člana snosi škola, ustanova, odnosno nadležno stručno tijelo, u skladu sa aktom o obrazovanju komisije.“

Član 7

U članu 11 stav 1 mijenja se i glasi:

„Priznavanje isprave o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom), višem stručnom i visokom obrazovanju radi zapošljavanja vrši organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo) preko Nacionalnog informacionog centra (u daljem tekstu: ENIC centar), kao posebne organizacione jedinice Ministarstva.“

Stav 3 briše se.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 3.

Član 8

U članu 13 stav 1 poslije riječi „stečenog“ dodaju se riječi: „osnovnog, srednjeg (opšteg ili stručnog), višeg stručnog i“.

Član 9

U članu 14 stav 1 riječi: „može se utvrđivati, odnosno cijeniti:“ zamjenjuju se rijećima: „utvrđuju se, odnosno cijene:“.

Tač. 3 i 5 brišu se.

Dosadašnje tač. 4, 6 i 7 postaju tač. 3, 4 i 5.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Pored kriterijuma iz stava 1 ovog člana, u postupku priznavanja isprave radi nastavka obrazovanja mogu se utvrđivati, odnosno cijeniti i uslovi upisa i obrazovni, odnosno studijski program.“

U stavu 2 riječi: „stava 1“ zamjenjuju se rijećima: „st. 1 i 2“.

U stavu 3 riječi: „Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, obrazovna“ zamjenjuju se riječju „Obrazovna“.

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 10

U članu 15 stav 1 riječi: „može se utvrđivati, odnosno cijeniti:“ zamjenjuju se rijećima: „utvrđuju se, odnosno cijene:“.

Član 11

Poslije člana 15 dodaje se novi član koji glasi:

„Mišljenje

Član 15a

U postupku priznavanja isprave o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom), višem stručnom i visokom obrazovanju radi zapošljavanja Ministarstvo može zatražiti mišljenje od Nacionalnog savjeta za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet), odnosno Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija), o:

1) strukturi obrazovnog, odnosno studijskog programa i kreditnom vrednovanju, odnosno ishodima učenja (nivo znanja, vještina i kompetencija);

2) uslovima upisa; i

3) obimu praktične nastave u obrazovnom, odnosno studijskom programu i periodu realizovanja u ustanovi, odnosno kod poslodavca u skladu sa obrazovnim, odnosno studijskim programom.

Jednom dato mišljenje Nacionalnog savjeta i Agencije za određeni inostrani obrazovni, odnosno studijski program uzima se u obzir za sve naredne slučajevе priznavanja inostrane isprave kad je inostrana isprava stečena završetkom istog obrazovnog, odnosno studijskog programa na istoj ustanovi.“

Član 12

Član 16 mijenja se i glasi:

„Postupak priznavanja isprave pokreće se na zahtjev imaoča isprave, odnosno roditelja, staratelja, usvojioča ili hranitelja ili lica koje on ovlasti.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se u pisanom ili elektronskom obliku, sa potrebnom dokumentacijom.

Bliži način podnošenja zahtjeva, potrebnu dokumentaciju, kao i način preuzimanja rješenja propisuje Ministarstvo.“

Član 13

U članu 20 stav 2 mijenja se i glasi:

„Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.“

Član 14

Poslije člana 21 dodaje se novi član koji glasi:

„Procjena ranije stečenih kompetencija azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom
Član 21a

Azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom koji iz opravdanih razloga nije u mogućnosti da dostavi potrebnu dokumentaciju kojom dokazuje inostranu kvalifikaciju, sprovešće se procjena ranije stečenih kompetencija.

Procjena iz stava 1 ovog člana sprovodi se na osnovu informativnog dokumenta o inostranoj ispravi, nakon čega Ministarstvo donosi mišljenje o procjeni stečenih kompetencija azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom.

Bliži način procjene ranije stečenih kompetencija, sadržaj i način podnošenja dokumenta iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.“

Član 15

U članu 22 poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Ako ne postoji profesionalno udruženje iz stava 3 ovog člana, postupak izjednačavanja kvalifikacije vrši komisija koju obrazuje Ministarstvo od eksperata za određenu oblast.

Na osnovu izvještaja komisije iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o izjednačavanju kvalifikacije.“

Član 16

Član 23 mijenja se i glasi:

„Postupak izjednačavanja kvalifikacije pokreće se na zahtjev imaoča kvalifikacije, odnosno roditelja, staratelja, usvojioca ili hranitelja ili lica koje on ovlasti.“

Član 17

Poslije člana 23 dodaje se novi član koji glasi:

„Dopunski ili diferencijalni ispiti

Član 23a

Ako se u postupku izjednačavanja kvalifikacije utvrdi suštinska razlika između inostranog obrazovnog, odnosno studijskog programa u odnosu na javno važeći obrazovni, odnosno akreditovani studijski program u Crnoj Gori, rješenjem se utvrđuje obaveza polaganja dopunskih ili diferencijalnih ispita.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana određuju se rokovi i način polaganja dopunskih ili diferencijalnih ispita.“

Član 18

U članu 24 stav 1 mijenja se i glasi:

„U postupku izjednačavanja kvalifikacije donosi se rješenje protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.“

Član 19

Poglavlje „IV. EVIDENCIJA I NADZOR“ zamjenjuje se sa dva nova poglavlja koja glase:

„IV. REGISTAR I EVIDENCIJE

Registrar

Član 26

Ministarstvo, u pisanim i elektronskom obliku, vodi registar o priznatim ispravama, koji naročito sadrži sljedeće podatke:

- 1) ime, prezime i jedinstveni matični broj ili drugi lični identifikacioni podatak imaoča inostrane obrazovne isprave;
- 2) podatke o inostranoj obrazovnoj ispravi o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom), višem stručnom i visokom obrazovanju;
- 3) podatke o obrazovnom, odnosno studijskom programu;
- 4) broj i datum izdavanja rješenja o priznavanju isprave.

Bliži sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Evidencije

Član 27

Škola, odnosno ustanova, dužna je da čuva dokumentaciju i vodi evidenciju o izdatim rješenjima o priznavanju isprava, odnosno izjednačavanju kvalifikacija u skladu sa propisima kojima se uređuje odgovarajuća oblast obrazovanja.

Iva. NADZOR
Sprovođenje nadzora
Član 27a

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.“

Član 20

Poslije člana 30b dodaju se dva nova člana koji glase:

„Započeti postupci
Član 30c

Postupak priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije započet prije stupanja na snagu ovog zakona, završće se po propisima po kojima je započet.

Usklađivanje propisa
Član 30č

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.“

Član 21

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore.“

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. Razlozi za donošenje zakona

Crna Gora je 2004. godine ratifikovala Lisabonsku konvenciju o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja u regionu Evrope koja je bila osnov za izradu Zakona o priznavanju i vrednovanju obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG”, 57/11 i 42/16).

Priznavanje obrazovnih isprava iz oblasti regulisanih profesija, u svrhu zapošljavanja, definisano je Direktivom EU/36/2005 i Direktivom 2013/55/EZ, dok se priznavanje ostalih inostranih obrazovnih isprava reguliše nacionalnom legislativom, uz poštovanje preporuka Lisabonske konvencije.

Važeći Zakon o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija („Službeni list CG”, 57/11 i 42/16) temelji se na EU preporukama i standardima u ovoj oblasti, i u njegovoj izradi koristila su se iskustva drugih zemalja, posebno onih koje mogu poslužiti kao primjer dobre prakse, imajući u vidu sličnost obrazovnih sistema, veličinu sistema, saradnju između dvije zemlje i dr.

Važećim zakonom je uređeno priznavanje inostranih obrazovnih isprava o stečenom, odnosno započetom obrazovanju ili dijelu obrazovanja i izjednačavanje inostranih kvalifikacija nivoa obrazovanja sa kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori. Zakon definiše da je priznavanje inostrane obrazovne isprave potvrđivanje inostrane obrazovne isprave o stečenom, odnosno započetom obrazovanju ili dijelu obrazovanja. Pravo na priznavanje isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije, u skladu sa Zakonom, ima crnogorski državljanin, kao i strani državljanin i lice bez državljanstva. Priznavanje isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije vrši se radi nastavka obrazovanja ili zapošljavanja u Crnoj Gori. Zakonom su propisane nadležnosti, kao i kriterijumi u ovim odvojenim procedurama. Priznavanje isprave o stečenom osnovnom, srednjem opštem ili stručnom obrazovanju i višem stručnom obrazovanju radi zapošljavanja vrši Ministarstvo prosvjete, dok priznavanje ovih isprava radi nastavka obrazovanja vrši odgovarajuća ustanova obrazovanja u kojoj se želi nastaviti obrazovanje. Priznavanje isprave o stečenom visokom obrazovanju radi zapošljavanja vrši Ministarstvo prosvjete preko Nacionalnog informacionog centra, odnosno ENIC centra kao posebne organizacione jedinice Ministarstva.

Saglasno važećem zakonu, u postupku priznavanja isprave radi nastavka obrazovanja, zavisno od prethodno stečenog obrazovanja ili dijela obrazovanja, može se utvrđivati, odnosno cijeniti: da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je izdata obrazovna isprava; sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana obrazovna isprava; uslovi upisa; trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja; obrazovni, odnosno studijski program; vjerodostojnost obrazovne isprave; druge okolnosti od značaja za priznavanje isprave radi nastavka obrazovanja.

Zakon prepoznaje i kriterijume za priznavanje isprave radi zapošljavanja, pa se u postupku može utvrditi, odnosno cijeniti: da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je stečena obrazovna isprava; sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana obrazovna isprava; trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja s tim da je eksplicitno propisano da se u tom postupku ne vrši upoređivanje obrazovnog, odnosno studijskog programa; vjerodostojnost obrazovne isprave; kao i druge okolnosti od značaja za priznavanje isprave radi zapošljavanja.

U postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava o stečenom visokom obrazovanju u svrhu zapošljavanja ne vrši se "nostrifikacija", odnosno detaljno upoređivanje nastavnih planova i programa, već se formalno potvrđuje stečeni stručni naziv, odnosno naziv kvalifikacije i nivo obrazovanja, bez obaveze polaganja dopunskih ispita, dok se u postupku priznavanja isprave u visokom obrazovanju radi nastavka obrazovanja ustanova visokog obrazovanja koja realizuje uporediv studijski program, između ostalog, cijene: studijski program, trajanje i nivo obrazovanja i drugi zakonom propisani kriterijumi. Priznavanje isprave o stečenom, odnosno započetom osnovnom obrazovanju ili dijelu osnovnog obrazovanja vrši se izjednačavanjem s obrazovnim programom za osnovno obrazovanje i vaspitanje u Crnoj Gori.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija se u proteklom periodu suočilo sa velikim brojem zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava, od čega su većinom zahtjevi sa privatnih ustanova obrazovanja iz regiona (srednje i visoko obrazovanje), koje ne odlikuje duga tradicija ni dobar položaj na međunarodnim rang listama. Broj podnijetih zahtjeva za priznavanje inostrane obrazovne isprave o stečenom višem i visokom obrazovanju radi zapošljavanja u Crnoj Gori je veći iz godine u godinu, tako smo 2008. godine imali 1.336 podnijetih zahtjeva, 2011. godine 1.958 zahtjeva, 2013. godine 2.298 zahtjeva, dok smo 2017. godine imali 2.368, a 2018. godine 3.074 zahtjeva.

Izuzetak su 2022. i 2023. godini kada bilježimo nagli porast broja zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava, ali se ovo povećanje broja zahtjeva ne odnosi na obrazovne isprave iz regiona, već na obrazovne isprave stečene u Republici Turskoj, Ruskoj Federaciji i Ukrajini.

Pravna priroda obrazovne ustanove koja je izdala obrazovnu ispravu koja je priznata prema važećem zakonu nam umnogome ukazuje na kvalitet obrazovanja i prema dostupnim podacima 51% priznatih obrazovnih isprava iz regiona potiče sa strane privatne visokoškolske ustanove, dok od ukupnog broja priznatih obrazovnih isprava sa privatnih ustanova njih čak 80% potiče iz Republike Srbije.

Polazeći od navedenog, procijenjeno je da postoji potreba unapređenja važećeg postupka priznavanja inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanja kvalifikacija i zaštita crnogorskog obrazovnog sistema i tržišta rada, a pogotovo imajući u vidu pojavu da se subjektima nadležnim za priznavanje dostavlja sve veći broj inostranih obrazovnih isprava stečenih na nerrenomiranim privatnim ustanovama, kao i falsifikovanih obrazovnih isprava „stečenih” u inostranstvu. U cilju zaštite obezbjeđivanja priliva kvalitetnog kadra u našu zemlju i utvrđivanja jasnih i detaljnijih kriterijuma za priznavanje isprava, kao i unapređenja modela priznavanja, Vlada Crne Gore je, u aprilu 2024. godine, zadužila Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija da formira Međuresorsku radnu grupu sa zadatkom da predloži model provjere inostranih obrazovnih isprava o završenom

srednjem i visokom obrazovanju stečenom na privatnim i javnim obrazovnim ustanovama u regionu.

Ministarstvo je obrazovalo Međuresorsku radnu grupu koja je, kao jedan od zaključaka predložila da se razmotri mogućnost unapređenja postupka priznavanja kroz izmjene i dopune važećeg Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija.

Takođe, Srednjoročnim programom Vlade Crne Gore 2024-2027. i Programom rada Vlade za 2024. godinu, predviđena je obaveza utvrđivanja predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija.

Predloženim izmjenama zakona preciznije se definišu kriterijumi koji su od posebnog značaja za priznavanje inostranih obrazovnih isprava. Istovremeno se štiti naš obrazovni sistem i tržište rada, jer se kroz jasno utvrđivanje kriterijuma, kao i uvođenje novih kriterijuma od značaja za ovaj postupak i unaprijeđenih odredbi koje se odnose na nadležnost subjekata za priznavanje, značajno unapređuje postojeći postupak priznavanja, odnosno izjednačavanja kvalifikacija, što će imati pozitivan povratni uticaj na obrazovni sistem, kao i na tržište rada u Crnoj Gori.

U postupku izbora najboljeg modela i izrade prijedloga uvažena je činjenica da je na Samitu Zapadnog Balkana u Poljskoj, održanom 5. jula 2019. godine, usvojena Deklaracija o priznavanju kvalifikacija visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu, s ciljem unapređenja mobilnosti između zemalja Zapadnog Balkana. Deklaracijom je predviđeno priznavanje kvalifikacija visokog obrazovanja izdatih na javnim i akreditovanim ustanovama u cilju zapošljavanja ili nastavka studija, ne osporavajući pri tom pravo ustanova visokog obrazovanja ili nadležnih organa da utvrde dodatne kriterijume za upis ili za provjeru obrazovnih isprava. Priznavanje podrazumijeva izdavanje dokumenta kojim se potvrđuje pripadnost inostrane kvalifikacije određenom nivou Evropskog kvalifikacionog okvira, odnosno Nacionalnog okvira kvalifikacija.

Deklaracija iz Poznanja je bila uvod da predstavnici zemalja Zapadnog Balkana (Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije) potpišu u Berlinu 3. novembra 2022. godine, Sporazum o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu.

Ovim Sporazumom uređuje se priznavanje kvalifikacija visokog obrazovanja, nastavak studija i pristup neregulisanom tržištu rada u svakoj od strana potpisnica. Sporazum se primjenjuje na kvalifikacije visokog obrazovanja stečene na javnim akreditovanim ustanovama visokog obrazovanja u državama potpisnicama. Sporazum ima za cilj da unaprijedi i ubrza postupak priznavanja između zemalja potpisnica. Sporazum o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu stupio je na snagu 23. februara 2024. godine.

Imajući u vidu dosadašnju praksu u primjeni pojedinih odredbi Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija koja je pokazala da jedan broj zakonskih odredbi u praksi nijesu mogle dati kvalitetna rješenja, bilo je neophodno izvršiti izmjene i dopune postojećeg teksta Zakona, kojima će se obuhvatnije, sadržajnije i preciznije definisati pojedine odredbe.

Takođe, bilo je neophodno izvršiti izmjene i dopune Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija u dijelu koji se odnosi na

upravni postupak, tj. uskladiti rješenja koja se odnose na postupanje u upravnim stvarima sa Zakonom o upravnom postupku.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18) javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija je objavljen 20. maja 2024. godine na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Na predmetni javni poziv nije bilo prijava zainteresovanih predstavnika NVO sektora.

Takođe, u skladu sa Uredbom, 12. jula 2024. godine Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisalo je poziv za javnu raspravu o tekstu Nacrtu zakona koja je trajala do 12. avgusta 2024. godine. Nakon završene javne rasprave Ministarstvo je sačinilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi koji je objavilo na svojoj internet stranici sa rezimeom dostavljenih prijedloga, primjedbi i sugestija i razlozima za njihovo prihvatanje odnosno neprihvatanje.

III. Usaglašenost sa pravnom tekvinom Evropske Unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija potpuno je usaglašen UFEU, Treći dio, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava XII, Obrazovanje, stručno osposobljavanje, mlađi i sport, član 165 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XII, Education, Vocational Training, Youth and Sport, Article 165.

Takođe, Prijedlog zakona je usaglašen sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju kvalifikacija iz oblasti visokog obrazovanja u regionu Europe, iz 1997. godine.

IV. Objasnjenje osnovnih pravnih instituta

Prijedlogom zakona preciznije se definije odredba koja se odnosi na djelimično priznavanje isprave na način što se precizira da u slučaju kada se u postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije utvrdi suštinska razlika u obrazovnom odnosno studijskom programu vrednovanjem kriterijuma u skladu sa ovim zakonom vrši se djelimično priznavanje isprave, odnosno kvalifikacije.

Prijedlogom zakona se precizira odredba koja se odnosi na lica koja imaju pravo na priznavanje inostrane obrazovne isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije tako što je utvrđeno da pored crnogorskog državljanina, to pravo imaju i državljanin druge države, lice bez državljanstva, azilant, stranac pod supsidijarnom zaštitom i stranac koji traži međunarodnu zaštitu, što predstavlja pojmovno usaglašavanje sa posebnim propisom.

Značajna novina u Prijedlogu zakona je i omogućavanje azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom koji iz opravdanih razloga nisu u mogućnosti da dostave potrebnu dokumentaciju kojom dokazuju inostranu kvalifikaciju, ili ne posjeduju obrazovnu ispravu, da se sproveđe procjena ranije stečenih kompetencija na osnovu informativnog dokumenta o inostranoj ispravi, a nakon čega Ministarstvo donosi mišljenje o procjeni stečenih kompetencija azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom. Ovo je ujedno

usaglašavanje sa odredbama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, a u skladu sa Preporukama o priznavanju kvalifikacija izbjeglica, raseljenih lica i lica u situaciji sličnoj izbjegličkoj u skladu sa Lisabonskom konvencijom.

Prijedlogom zakona precizirana je odredba koja se odnosi na definiciju inostrane obrazovne isprave tako što je, pored zajedničke diplome, prepoznata i dvojna diploma o stečenom visokom obrazovanju. Definisano je da se dvojna diploma i zajednička diploma stiču u skladu sa posebnim zakonom, tj. Zakonom o visokom obrazovanju.

Prijedlogom zakona se, takođe, značajno unapređuje odredba koja se odnosi na nadležnost subjekata za priznavanje inostranih obrazovnih isprava tako što se propisuje da je za priznavanje inostrane obrazovne isprave o stečenom osnovnom ili srednjem opštem ili stručnom obrazovanju radi zapošljavanja ili nastavka obrazovanja nadležno Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija dok je obrazovno-vaspitnim ustanovama u kojima se želi nastaviti obrazovanje ostavljeno u nadležnost da vrše priznavanje inostranih obrazovnih isprava o započetom osnovnom odnosno srednjem opštem i stručnom obrazovanju, što će doprinijeti unapređenju postupka priznavanja i osigurati ujednačenost postupanja u ovim postupcima.

Prijedlogom zakona se, takođe, značajno unapređuje odredba koja se odnosi na nadležnost subjekata za priznavanje inostranih obrazovnih isprava tako što se propisuje da je za priznavanje inostrane obrazovne isprave o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom), višem stručnom i visokom obrazovanju radi zapošljavanja nadležno Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija preko Nacionalnog informacionog centra (Informacioni centar, član Evropske mreže informacionih centara), kao posebne organizaciona jedinica Ministarstva, dok je obrazovno-vaspitnim ustanovama u kojima se želi nastaviti obrazovanje ostavljeno u nadležnost da vrše priznavanje inostranih obrazovnih isprava o stečenom, započetom ili dijelu osnovnog, srednjeg, višeg stručnog i visokog obrazovanja, što će osigurati ujednačenost postupanja u ovim postupcima.

Kao značajna novina tekstrom Prijedloga zakona predlaže se jasnije i detaljnije utvrđivanje i preciziranje kriterijuma koji su od posebnog značaja za priznavanje inostrane obrazovne isprave radi nastavka obrazovanja, odnosno zapošljavanja.

U tom smislu precizno se definiše da se u postupku priznavanja isprave obavezno, a ne kao do sada fakultativno, cijene svi propisani kriterijumi za priznavanje, i to: da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je izdata obrazovna isprava; sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena obrazovna isprava; trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja; vjerodostojnost obrazovne isprave.

U cilju unapređenja postupka priznavanja Prijedlogom zakona se kao novina uvodi da u postupku priznavanja isprave o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom), višem stručnom i visokom obrazovanju radi zapošljavanja Ministarstvo može zatražiti mišljenje Nacionalnog savjeta za obrazovanje, odnosno Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja o: strukturi obrazovnog, odnosno studijskog programa i njihovo kreditno vrednovanje, odnosno ishodima učenja (nivo znanja, vještina i kompetencija); uslovima upisa; i obimu praktične nastave u obrazovnom, odnosno studijskom programu i period realizovanja u ustanovi, odnosno kod poslodavca u skladu sa obrazovnim, odnosno studijskim programom koji je stekao nosilac obrazovne isprave. Jednom dato mišljenje Savjeta i Agencije za određeni inostrani obrazovni, odnosno studijski program može se uzeti u obzir za sve naredne slučajeve priznavanja inostrane

isprave kada je inostrana isprava stečena završetkom istog obrazovnog, odnosno studijskog programa na istoj ustanovi, što će doprinijeti efikasnosti i ekonomičnosti postupka, kao i principu jednakog postupanja u istim slučajevima priznavanja inostrane isprave odnosno vrednovanja utvrđenih kriterijuma za priznavanje.

U postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, koje se odnose na skraćeni postupak, osim u slučaju donošenja rješenja koje nije donijeto u korist stranke.

Prijedlogom zakona propisano je da se postupak priznavanja isprava, odnosno izjednačavanja kvalifikacije, pokreće na zahtjev imaoca isprave, njegovog roditelja, staratelja, usvojioца, odnosno hranitelja. Takođe, predviđena je i mogućnost podnošenja zahtjeva za priznavanje obrazovne isprave u elektronskom obliku, što će se bliže urediti aktom Ministarstva.

Prijedlogom zakona propisano je uvođenje registra o priznatim ispravama. Na ovaj način bi se značajno unaprijedio i olakšao način podnošenja dokumenata za priznavanje inostrane obrazovne isprave u svrhu zapošljavanja, kao i vođenje elektronske baze podnijetih zahtjeva i izdatih rješenja za priznavanje.

Budući da zakon o upravnom postupku ne poznaje institut konačnosti upravnog akta (rješenja), brisana je odredba da je rješenje o priznavanju isprave konačno u upravnom postupku, tj. umjesto tog zakonskog rješenja propisuje se da se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

Prijedlogom zakona se propisuje nadležnost Ministarstva da vrši postupak izjednačavanja kvalifikacije ukoliko ne postoji profesionalno udruženje, tj. stručno tijelo sastavljeno od stručnjaka za određenu oblast za koju se traži izjednačavanje kvalifikacije, na način što će obrazovati komisiju koja će sačiniti izvještaj, na osnovu koga Ministarstvo donosi rješenje o izjednačavanju kvalifikacije. Na ovaj način će se prevazići problem koji je dosad postojao u postupcima izjednačavanja pojedinih kvalifikacija stečenih u inostranstvu za koje ne postoji ustanova koja nudi uporediv program, ali ne postoji ni profesionalno udruženje, tj. stručno tijelo za određenu oblast.

Prijedlogom zakona se definiše da, ako se u postupku izjednačavanja kvalifikacije utvrdi da se obrazovni odnosno studijski program znatno tj. suštinski razlikuje od akreditovanog obrazovnog odnosno studijskog programa, rješenjem se utvrđuje obaveza polaganja dopunskih ili diferencijalnih ispita. Na ovaj način se jasno precizira obaveza podnosioca zahtjeva za izjednačavanje kvalifikacije u slučajevima kada se radi o suštinskoj različitoj kvalifikaciji u odnosu na uporedivu kvalifikaciju u Crnoj Gori.

Na kraju, Prijedlogom zakona se definiše primjena propisa za postupke priznavanja odnosno izjednačavanja započetih prije stupanja na snagu ovog zakona.

V. Procjena finansijskih sredstava za sprovоđenje zakona

Za implementaciju ovog Zakona i za ocjenu inostranih programa iz budžeta Crne Gore za 2025. godinu planirana su sredstva u iznosu cca 60.000,00 eura i to na:

Program: 19 035 - Visoko obrazovanje

Aktivnost: 19 035 001 001 – Donošenje politika u oblasti visokog obrazovanja

TEKST ODREDABA KOJE SE MIJENJAJU

ZAKON O PRIZNAVANJU INOSTRANIH OBRAZOVNIH ISPRAVA I IZJEDNAČAVANJU KVALIFIKACIJA

Djelimično priznavanje isprave

Član 4

Ako se u postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije utvrdi značajna razlika u obrazovnom, odnosno studijskom programu, vrši se djelimično priznavanje isprave, odnosno djelimično izjednačavanje kvalifikacije.

Pravo na priznavanje isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije

Član 5

Pravo na priznavanje isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije ima crnogorski državljanin, kao i strani državljanin i lice bez državljanstva.

Izvršeno priznavanje isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije

Član 7

Jednom izvršeno priznavanje isprave, odnosno izjednačavanje kvalifikacije ne podliježe ponovnom priznavanju isprave, odnosno izjednačavanju kvalifikacije.

Definicija

Član 8

Inostrana obrazovna isprava je diploma, zajednička diploma, uvjerenje, svjedočanstvo, đačka knjižica ili druga isprava izdata od strane nadležnog organa, kojom se potvrđuje uspješno završen obrazovni, odnosno studijski program ili dio obrazovnog, odnosno studijskog programa.

Zajednička diploma je diploma izdata od najmanje dvije obrazovne ustanove iz različitih zemalja koje nude isti program, a koje su zvanično priznate u svojim zemljama.

Shodna primjena zakona

Član 9

U postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, koje se odnose na skraćeni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Naknada za troškove nastale u postupku priznavanja isprave, odnosno izjednačavanja kvalifikacije utvrđuje se u skladu sa odredbama Zakona o administrativnim takšama.

II. PRIZNAVANjE ISPRAVE

Nadležnost

Član 11

Priznavanje isprave o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom) i višem stručnom obrazovanju radi zapošljavanja vrši organ državne uprave nadležan za poslove prosjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Priznavanje isprave o stečenom, odnosno započetom ili dijelu osnovnog, srednjeg (opšteg ili stručnog) i višeg stručnog obrazovanja radi nastavka obrazovanja vrši odgovarajuća ustanova obrazovanja u kojoj se želi nastaviti obrazovanje (u daljem tekstu: škola).

Priznavanje isprave o stečenom visokom obrazovanju radi zapošljavanja vrši Ministarstvo preko Nacionalnog informacionog centra (u daljem tekstu: ENIC centar), kao posebne organizacione jedinice Ministarstva.

Priznavanje isprave o stečenom, odnosno započetom ili dijelu visokog obrazovanja radi nastavka obrazovanja vrši odgovarajuća ustanova visokog obrazovanja u kojoj se želi nastaviti obrazovanje (u daljem tekstu: ustanova).

Nadležnost ENIC centra

Član 13

ENIC centar obavlja poslove koji se odnose na priznavanje stečenog visokog obrazovanja, u skladu sa ovim zakonom.

U vršenju poslova iz stava 1 ovog člana, ENIC centar:

- 1) sprovodi postupak priznavanja isprave;
- 2) daje informacije o postupku priznavanja isprave ustanovama, poslodavcima, ENIC partnerima i drugim organizacijama;
- 3) sarađuje sa ENIC mrežom na izradi nacionalnih okvira kvalifikacija u evropskom prostoru visokog obrazovanja;
- 4) doprinosi daljem unaprjeđivanju obrazovnog sistema u Crnoj Gori;
- 5) ažurira i daje informacije o obrazovnim sistemima, inostranim obrazovnim ispravama i njihovom odnosu sa obrazovnim ispravama u Crnoj Gori, propisima o priznavanju isprava, informacije o priznatim, odnosno akreditovanim ustanovama, uslovima za upis i dr.;
- 6) ažurira informacije o obrazovnom sistemu Crne Gore, u formi dатој u aneksu Zajedničke ENIC/NARIC povelje o zadacima i nadležnostima ENIC/NARIC centara;
- 7) obavlja poslove od nacionalnog i međunarodnog značaja propisane Lisabonskom Konvencijom za priznavanje visokog obrazovanja na području Evrope;
- 8) vrši druge poslove, u skladu sa propisima i Zajedničkom ENIC/NARIC Poveljom o nadležnostima i zadacima ENIC/NARIC centara.

Kriterijumi za priznavanje isprave radi nastavka obrazovanja

Član 14

U postupku priznavanja isprave radi nastavka obrazovanja, zavisno od prethodno stečenog obrazovanja ili dijela obrazovanja, može se utvrđivati, odnosno cijeniti:

- 1) da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je izdata obrazovna isprava;
- 2) sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana obrazovna isprava;

- 3) uslovi upisa;
- 4) trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja;
- 5) obrazovni, odnosno studijski program;
- 6) vjerodostojnost obrazovne isprave;
- 7) druge okolnosti od značaja za priznavanje isprave radi nastavka obrazovanja.

Osim kriterijuma iz stava 1 ovog člana, u postupku priznavanja isprave o stečenom transnacionalnom obrazovanju koje studenti stiču u drugoj zemlji u odnosu na zemlju u kojoj je obrazovna isprava izdata, utvrđuje se i da li je ustanova u kojoj se realizuje studijski program priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je realizovan studijski program.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, obrazovna isprava stečena bez pohađanja nastave i postupka provjere znanja (Diplome mill) ne priznaje se.

Kriterijumi za priznavanje isprave radi zapošljavanja

Član 15

U postupku priznavanja isprave radi zapošljavanja može se utvrđivati, odnosno cijeniti:

- 1) da li je ustanova koja je izdala diplomu priznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je stečena obrazovna isprava;
- 2) sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana obrazovna isprava;
- 3) trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja bez upoređivanja obrazovnog, odnosno studijskog programa;
- 4) vjerodostojnost obrazovne isprave;
- 5) druge okolnosti od značaja za priznavanje isprave radi zapošljavanja.

Pokretanje postupka priznavanja isprave

Član 16

Postupak priznavanja isprave pokreće se na zahtjev imaoča isprave, odnosno roditelja ili staratelja ili lica koje on ovlasti.

Zahtjev za priznavanje isprave sa potrebnom dokumentacijom podnosi se Ministarstvu, školi, odnosno ustanovi, u skladu sa članom 11 ovog zakona.

Sadržaj obrasca zahtjeva i dokumentaciju koja se podnosi u postupku priznavanja isprave propisuje Ministarstvo.

Rješenje

Član 20

U postupku priznavanja isprave donosi se rješenje.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno u upravnom postupku.

U rješenju iz stava 1 ovog člana naziv inostrane obrazovne isprave, stečeni nivo obrazovanja, naziv kvalifikacije i stručni naziv i sl. pišu se, po pravilu, na jeziku originalne obrazovne isprave i na crnogorskom jeziku, navodeći zemlju izdavanja.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, u rješenju o priznavanju isprave o stečenom, započetom, odnosno dijelu osnovnog obrazovanja priznaje se i izjednačava inostrana obrazovna isprava sa obrazovnom ispravom za osnovno obrazovanje i vaspitanje u Crnoj Gori.

Obrazloženje rješenja iz stava 1 ovog člana sadrži, naročito: ime i prezime nosioca inostrane obrazovne isprave, podatke o obrazovnoj ispravi, status škole odnosno ustanove, informaciju o studijskom programu, oblast i nivo obrazovanja u državi gdje je stečena diploma i druge okolnosti koje su od značaja za priznavanje isprave iz člana 14 odnosno člana 15 ovog zakona.

Izjednačavanje

Član 22

Izjednačavanje kvalifikacije vrši škola, odnosno ustanova koja realizuje uporediv obrazovni, odnosno studijski program u skladu sa aktom škole, odnosno ustanove.

Ukoliko u Crnoj Gori ne postoji škola, odnosno ustanova, koja realizuje uporediv obrazovni, odnosno studijski program izjednačavanje kvalifikacija vrši nadležno stručno tijelo.

Stručno tijelo iz stava 2 ovog člana je profesionalno udruženje sastavljeno od stručnjaka iz određene oblasti za koju se traži izjednačavanje kvalifikacije.

Zahtjev za izjednačavanje kvalifikacije

Član 23

Izjednačavanje kvalifikacije se vrši na zahtjev imaoца kvalifikacije ili lica koje on ovlasti, u skladu sa ovim zakonom.

Rješenje

Član 24

U postupku izjednačavanja kvalifikacije donosi se rješenje. Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno u upravnom postupku.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana inostrana kvalifikacija se izjednačava sa odgovarajućom kvalifikacijom u Crnoj Gori.

Evidencija

Član 26

Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim rješenjima o priznavanju isprava o stečenom osnovnom, srednjem (opštem ili stručnom), višem stručnom i visokom obrazovanju.

Škola, odnosno ustanova, dužna je da čuva dokumentaciju i vodi evidenciju o izdatim rješenjima o priznavanju isprava odnosno izjednačavanju kvalifikacija u skladu sa propisima za odgovarajuću oblast obrazovanja.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Nadzor

Član 27

Nadzor nad sprovodenjem ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Pisateljica - MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE
I INOVACIJA

10.10.2024.

Prezime	Ime	Datum	Redni broj	Vrednost
06/1-09-607/24	6337/5			

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Broj: 04-040/24-1039/2

1. oktobra 2024. godine

Za: Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Gospodi prof. dr Andeli Jakšić-Stojanović, ministarki

Veza: Broj: 06/1-01-607/24-6337/2 od 4. septembra 2024. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija

Poštovana gospodo Jakšić-Stojanović,

Na tekst PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIZNAVANJU INOSTRANIH OBRAZOVNIH ISPRAVA I IZJEDNAČAVANJU KVALIFIKACIJA, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije date predstavniku tog Ministarstva, u saradnji 12, 18. i 30. septembra 2024. godine, ugrađene u dostavljeni tekst Predloga zakona.

Primerak	24.10.2024.
Datum	
Vrijeme	
Urednik	
Urednica	
Urednik	
Urednica	
Inicijalni	

06/1-01-607/24-6337/8

Ministarstvo
finansija

Br: 05-02-040/24-6562/2

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Podgorica, 23.10.2024. godine

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Andeli Jakšić Stojanović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju
inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija

Veza: Vaš akt broj: 06/1-01-607/24-6337/4 od 07.10.2024. godine

Poštovana gospođo Jakšić Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih
obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta
implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim Predlogom preciznije se definišu kriterijumi koji su od posebog značaja za
priznavanje inostranih obrazovnih isprava, čime se štiti crnogorski obrazovni sistem i tržište
rada.

Dopunom akta istaknuto je da u 2024. godini neće biti troškova po ovom osnovu. U Izvještaju
o analizi uticaja propisa, navedeno je da implementacija predmetnog Predloga zakona
zahtijeva dodatna sredstva u 2025. godini iz budžeta oko 60.000,00€. Pored spomenutih
sredstava istaknuto je da se predviđa donošenje podzakonskih akata iz kojih bi mogle
proisteći dodatne finansijske obaveze, konkretno za uspostavljanje elektronskog registra o
priznatim ispravama i izdatim rješenjima o priznavanju.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, u načelu nema primjedbi na *Predlog zakona
o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i
izjednačavanju kvalifikacija*, uz napomenu da će aktivnosti koje se odnose na podzakonske
akte, a koje mogu imati fiskalni uticaj na budžet države, biti predmet posebnog razmatranja.

Ukazujemo da je u toku izrada Nacrta zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, pa će
samim tim i pomenuta dodatna sredstva biti dio analize u tom kontekstu.

S poštovanjem,

kvalifikacija visokog obrazovanja izdatih na javnim i akreditovanim ustanovama u cilju zapošljavanja ili nastavka studija ne osporavajući pri tom pravo ustanova visokog obrazovanja ili nadležnih organa da utvrde dodatne kriterijume za upis ili za provjeru obrazovnih isprava.

Predloženim izmjenama zakona preciznije se definišu kriterijumi koji su od posebnog značaja za priznavanje inostranih obrazovnih isprava. Istovremeno se štiti naš obrazovni sistem i tržište rada, jer se kroz jasno utvrđivanje kriterijuma, kao i uvođenje novih kriterijuma od značaja za ovoj postupak, i djelimično izmijenjenih odredbi koje se odnose na nadležnost subjekata za priznavanje, značajno unapređuje postojeći postupak priznavanja odnosno izjednačavanja kvalifikacija što će imati pozitivan povratni uticaj na obrazovni sistem kao i tržište rada u Crnoj Gori.

U tom smislu precizno se definiše da se u postupku priznavanja isprave obavezno, a ne kao do sada fakultativno, cijene svi propisani kriterijumi za priznavanje, i to: da li je ustanova koja je izdala diplomu prznata, odnosno akreditovana od strane nadležnog organa u zemlji u kojoj je izdata obrazovna isprava; sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena obrazovna isprava; trajanje i nivo, odnosno stepen obrazovanja; vjerodostojnost obrazovne isprave.

Značajna novina u Prijedlogu zakona je i omogućavanje azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom koji iz opravdanih razloga nisu u mogućnosti da dostave potrebnu dokumentaciju kojom dokazuju inostranu kvalifikaciju, ili ne posjeduju obrazovnu ispravu, da se sproveđe procjena ranije stečenih kompetencija na osnovu informativnog dokumenta o inostranoj ispravi, a nakon čega Ministarstvo donosi mišljenje o procjeni stečenih kompetencija azilanta i stranca pod supsidijarnom zaštitom. Ovo je ujedno usaglašavanje sa odredbama člana 80 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Službeni list CG”, br. 2/17, 3/19 i 77/24) kojim je, između ostalog, propisano da azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom ostvaruju pravo na priznavanje inostranih obrazovnih isprava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje priznavanje inostranih obrazovnih isprava. Na Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je, 28. februara 2024. godine, dalo pozitivno mišljenje predlagajuću propisa, odnosno Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Takođe, odredbe Prijedloga zakona koje se odnose na procjenu stečenih kompetencija azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom su uskladene i sa Preporukama o priznavanju kvalifikacija izbjeglica, raseljenih lica i lica u situaciji sličnoj izbjegličkoj u skladu sa Lisabonskom konvencijom (*Recommendation on the recognition of joint degrees, displaced persons and persons in the similar refugee situation*).

Prijedlogom zakona propisano je uvođenje registra o priznatim ispravama. Na ovaj način bi se značajno unaprijedio i olakšao način podnošenja dokumenata za priznavanje inostrane obrazovne isprave u svrhu zapošljavanja, kao i vođenje elektronske baze podnijetih zahtjeva i izdatih rješenja za priznavanje. Mogućnost podnošenja zahtjeva za priznavanje obrazovne isprave u elektronskom obliku značajno bi unaprijedilo postupak priznavanja, podnosiocima zahtjeva olakšalo predaju, postupajućim službenicima omogućilo lakšu evidenciju podnijetih zahtjeva i izdatih rješenja o priznavanju.

Ukoliko ne bi došlo do primjene propisa, odnosno zadržavanja „statusa quo“, isti bi rezultirao prilikom velikog broja kvalifikacija slabijeg kvaliteta iz inostranstva, odnosno prilikom obrazovnih isprava sa ustanova koje ne odlikuje duga tradicija ni dobar položaj na međunarodnim rang listama, na tržište rada u Crnoj Gori.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenjivo.**

Inovirane procedure priznavanja i novi kriterijumi predloženi zakonom treba da obezbijede bolji kvalitet na tržištu rada, a istovremeno da štite crnogorski obrazovni sistem.

Predložene izmjene neće smanjiti mobilnost i internacionaizaciju, posebno uvažavajući status ustanova visokog obrazovanja.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija usklađen je sa Strategijom razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori 2024-2027, a predviđen je i Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024-2027.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Cilj Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija je obezbjeđenje priliva kvalitetnog kadra u našu zemlju, kao i utvrđivanje jasnih i detaljnijih kriterijuma za priznavanje isprava, a samim tim i unapređenje modela priznavanja.

Usvajanje i implementacija zakona će omogućiti realizaciju ciljeva prepoznatih usvojenim dokumentima i opredjeljenjima resornog Ministarstva u ovoj oblasti.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktnе i indirektnе.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurenčija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Prema podacima Zavoda za statistiku Crne Gore, broj diplomiranih studenata na ustanovama visokog obrazovanja u Crnoj Gori u 2022. godini je iznosio 2430 studenata na osnovnim studijama, 838 specijalista, 429 magistra i 27 doktora nauka, odnosno ukupno 3724 diplomiranih studenta. Ako se ova informacija uporedi sa podatkom ENIC/NARIC centra da je u 2022. godini priznato ukupno 1544 diplome iz regionala, dolazimo do zaključka da procenat priznatih inostranih diploma iz regionala iznosi 41,46% u odnosu na broj diploma izdatih u Crnoj Gori tokom 2022. godine.

Prema ovim podacima, broj stranih diploma u Crnoj Gori je relativno visok i na taj način može

uticati na tržište rada.

Takođe, evidentno je da obrazovne isprave nivoa srednjeg, opštег, stručnog i visokog obrazovanja stečenog na obrazovnim ustanovama u Crnoj Gori ne prolaze adekvatnu kontrolu vjerodostojnosti što zahtijeva dodatnu angažovanost poslodavaca kako iz privatnog tako i javnog sektora u cilju razotkrivanja i suzbijanju eventualnih zloupotreba prilikom zasnivanja radnog odnosa.

Predložene izmjene će imati pozitivan efekat na tržište rada i potrebe poslodavaca, i istovremeno će usmjeriti buduće studente da vode računa prilikom izbora ustanove visokog obrazovanja na kojoj žele da nastave studije.

Implementacija zakona ne utiče na stvaranje troškova građanima i privredi.

Sprovоđenje propisa neće dovesti do stvaranja biznis barijera, kao ni dodatnih administrativnih opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistekći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojele sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog propisa i za ocjenu inostranih programa neophodno je planirati dodatna sredstva iz budžeta Crne Gore za 2025. godinu u iznosu od oko 60.000,00 eura i to na Program: 19 035 - Visoko obrazovanje; Aktivnost: 19 035 001 001 – Donošenje politika u oblasti visokog obrazovanja.

Usvajanjem zakona predviđeno je donošenje posebnih podzakonskih akata iz kojih bi mogle proistekći dodatne finansijske obaveze. Konkretno, za uvođenje elektronskog registra o priznatim ispravama i izdatim rješenjima o priznavanju, koji je planiran da se kreira i uspostavi u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, mogle bi da proisteknu dodatne finansijske obaveze.

Kroz plaćanje taksi za priznavanje u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama obezbjeđuju se dodatna sredstva u Budžet Crne Gore. Ako uzmemo da je u 2023. godini, ukupno podnijeto 10.665 zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava, od čega 527 zahtjeva za stečeno osnovno obrazovanje (Zakonom propisana taksa za priznavanje 30,00

ura), 4.987 za stečeno srednje obrazovanje (*propisana taksa za priznavanje 50,00 eura*) i 5.151 zahtjeva za priznavanje inostrane obrazovne isprave o stečenom visokom obrazovanju (*propisana taksa za priznavanje 100,00 eura*), onda je po ovom osnovu u toku 2023. godine, u Budžet prihodovano 780.260,00 eura.

Prijedlog zakona dostavljen je Ministarstvu finansija, uz obrazloženi fiskalni uticaj, na mišljenje.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu Prijedloga zakona nije korišćena ekspertska podrška.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18) javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija je objavljen 20. maja 2024. godine na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Na predmetni javni poziv nije bilo prijava zainteresovanih predstavnika NVO sektora.

Takođe, u skladu sa Uredbom, 12. jula 2024. godine Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisalo je poziv za javnu raspravu o tekstu Nacrtu zakona koja je trajala do 12. avgusta 2024. godine (link: [POZIV ZA JAVNU RASPRAVU - ZAKON O PRIZNAVANJU INOSTRANIH OBRAZOVNIH ISPRAVA \(www.gov.me\)](#)

Nakon završene javne rasprave Ministarstvo je sačinilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi koji je objavilo na svojoj internet stranici sa rezimeom dostavljenih prijedloga, primjedbi i sugestija i razlozima za njihovo prihvatanje odnosno neprihvatanje (link: [Izvještaj s Javne rasprave o Nacrtu zakona o izmjenama i dop \(www.gov.me\)](#)

Primjedbe, prijedlozi i sugestije su sagledane i sve koje su predstavljale doprinos poboljšanju zakonskog teksta, prihvaćene su i ugrađene u Prijedlog zakona.

Ministarstvo je, na tekst Prijedloga zakona dobio pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje prepreke za implementaciju Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je smanjen broj zahtjeva za

priznavanje inostranih obrazovnih isprava sa obrazovnih ustanova iz inostranstva koje ne odlikuje duga tradicija ni kvalitet, samim tim smanjen broj krivičnih prijava zbog sumnje u falsifikat obrazovne isprave.

Datum i mjesto

Podgorica, 7. oktobar 2024. godine

Starješina

Madele Jurčić-Stojanović

16.10.2024

Crna Gora

06/1-01-607/24-6337/7

Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/24-3509/2

15. oktobar 2024.

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA

ministarki prof. dr Anđeli Jakšić-Stojanović

Veza: Dopis br: 06/1-01-607/24-6337/6

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija s pravnom tekvinom EU

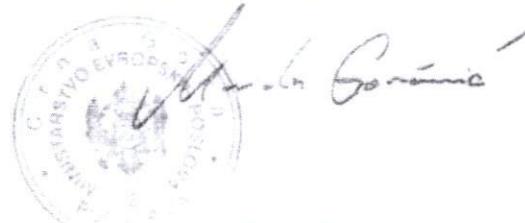
Poštovana,

Dopisom broj 06/1-01-607/24-6337/6 od 15. oktobra 2024. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija s pravnom tekvinom Evropske unije.

Nakon upoznavanja sa sadržinom prijedloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 20 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24 i 93/24) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekvinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević
MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

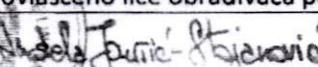
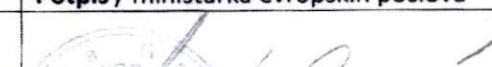
- Izjava i tabela usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija s pravnom tekvinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija,
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

		Identifikacioni broj Izjave	MPN-IU/PZ/24/04
1. Naziv nacrta/predloga propisa		- na crnogorskom jeziku Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija - na engleskom jeziku Proposal for the Law on amendments to the Law on recognition of foreign educational credentials and equivalence of qualifications	
2. Podaci o obrađivaču propisa			
a) Organ državne uprave koji priprema propis			
Organ državne uprave		Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	
- Sektor/odsjek		Odjeljenje za priznavanje inostranih obrazovnih isprava – ENIC/NARIC centar	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)		Dragana Babović, državna sekretarka, t. 410 100 dragana.babovic@mpni.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)		Milica Žižić, t. 410 133 milica.zizic@mpni.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlašćenjem za pripremu i sprovođenje propisa			
- Naziv pravnog lica		/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)		/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)		/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis			
- Organ državne uprave		Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)			
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis Glava VIII, Politike saradnje, član 102, Obrazovanje i obuka			
b) Stepen ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa			
☒ ispunjava u potpunosti ☐ djelimično ispunjava ☐ ne ispunjava		/	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjerenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa			
/			
5. Veza nacrta/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)			
- PPCG za period		2024-2027	
- Poglavlje, potpoglavlje		Poglavlje 26. Obrazovanje i kultura; 1. Planovi i potrebe; 1.2 Zakonodavni okvir: A) Obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport	
- Rok za donošenje propisa		IV kvartal 2024.	
- Napomena		/	
6. Usklađenost nacrta/predloga propisa s pravnom tekvinom Evropske unije			
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije UFEU, Treći dio, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava XII, Obrazovanje, stručno osposobljavanje, mladi i sport, član 165 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XII, Education, Vocational Training, Youth and Sport, Article 165			
Potpuno usklađeno / Fully harmonized			
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije Ne postoji odredba sekundarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.			

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoje izvori prava EU ove vrste sa kojima bi se prijedlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrta/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti		
/		
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu		
/		
8. Navesti pravne akte Savjeta Europe i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrta/predloga propisa		
<p>-Lisabonska konvencija o priznavanju kvalifikacija iz oblasti visokog obrazovanja u regionu Europe, i njeni dodatni tekstovi (Preporuke o kriterijumima i postupku vrednovanja inostranih kvalifikacija, Kod dobre prakse u odredbama o transnacionalnom obrazovanju, Revidirana preporuka o kriterijumima i procedurama u postupku vrednovanja inostranih kvalifikacija, Revidirani kod dobre prakse u odredbama o transnacionalnom obrazovanju, Preporuka o priznavanju kvalifikacija izbjeglica, raseljenih lica i lica u situaciji sličnoj izbjegličkoj)</p> <p>-Bolonjska deklaracija</p> <p>-Žajdnička ENIC/NARIC povelja o nadležnostima i podacima</p>	<p>-Lisbon Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Procedures for the Assessments of Foreign Qualifications, Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications, Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education, Revised Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education and Recommendation on the recognition of joint degrees, displaced persons and persons in the similar refugee situation)</p> <p>-Bologna Declaration</p> <p>-Joint ENIC/NARIC Charter of activities and services</p>	
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Europe i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)		
Navedeni izvori međunarodnog prava prevedeni su na crnogorski jezik.		
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)		
Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija je preveden na engleski jezik.		
11. Učešće konsultanata u izradi nacrta/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti		
U izradi Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija nije bilo učešća konsultanata.		
Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova	
		
Datum: 14. oktobar 2024. godine	Datum:	

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrta/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI